

37761 - بیمار است و نمی تواند روزه شود

سوال

من روزه های قضای بسیاری از رمضان پیشین دارم که هنوز انجامش نداده ام و اکنون از مشکلی در معده رنج می برم و قادر به روزه نیستم و نمی دانم که آیا در آینده خواهم توانست روزه شوم یا خیر (زیرا ممکن است بیماری ام مزمن باشد). اکنون درباره رمضان گذشته و روزه های قبلی چکار کنم؟

پاسخ مفصل

از الله، پروردگار عرش بزرگ مسئلت داریم که شما را شفا دهد.

شما در این باره باید به سخن یک پزشک مورد اعتماد عمل کنید؛ اگر بیماری ای که از آن رنج می برید قابل مداواست باید پس از شفا یافتن روزهایی را که از رمضان کنونی و گذشته روزه نشده اید قضا کنید، به دلیل این سخن الله متعال که می فرماید:

﴿وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ﴾ [بقره: ۱۸۵]

(و کسی که بیمار یا در سفر است [باید به شماره آن] تعدادی از روزه های دیگر [را روزه شود]).

و اگر این بیماری مُزمن بود و امید به شفایش نبود، باید به جای هر روزی که از این رمضان و رمضان های گذشته روزه نمی شوید به یک بینوا غذا دهید، زیرا الله تعالی می فرماید:

﴿وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامٍ مَسْكِينٍ﴾ [بقره: ۱۸۴]

(و بر کسانی که [روزه برایشان] طاقت فرساست کفاره ای است که خوراک دادن به بینوایی است).

ابن عباس می گوید: منظور پیرمرد و پیرزن کهن سال است که نمی توانند روزه بگیرند پس به جای هر روز به یک بینوا غذا می دهند. به روایت بخاری (۴۵۰۵).

و بیماری که امید به شفایش نیست، حکمش همان حکم پیر کهن سال است.

ابن قدامه در «المغنی» (۳۹۶/۴) می گوید:

و بیماری که امید به درمانش نیست، روزه نمی گیرد و به جای هر روز یک نفر را غذا می دهد، زیرا وی در معنای پیر کهن سال است.

شیخ ابن عثیمین در «مجالس رمضان» (۳۲) می گوید:

ناتوانی که ناتوانی اش مستمر است و امید به از بین رفتن این ناتوانی را ندارد. مانند کهن سال و بیماری که بیماری اش امید شفا ندارد همانند کسی که سرطان دارد و مانند آن. روزه بر وی واجب نیست زیرا توانی اش را ندارد و الله تعالی می فرماید: ﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾ [تغابن: ۱۶] (پس تا جایی که می توانید از الله پروا بدارید) و می فرماید: ﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ [بقره: ۲۸۶] (الله هیچ کس را جز به قدر توانش مکلف نمی سازد).

اما بر او واجب است که به جای هر روز به یک بینوا غذا دهد.

والله اعلم